

Põhjamaade Orofatsiaalne Test - Sõelmeetod

NOT-S

NOT-S metoodika töötasid välja Merete Bakke (Kopenhaagen), Birgitta Bergendal (Jönköping), Anita McAllister (Linköping), Lotta Sjögren (Göteborg) ja Pamela Åsten (Oslo) Nordic Association for Disability and Oral Health (NFH) toel.

Hindamislehe saab alla laadida: www.mun-h-center.se. Testi kasutatakse koos pildimaterjaliga, mida võib tellida Mun-H-Centeri kodulehelt või telefoni teel +46 31 750 92 00

Põhjamaade Orofatsiaalne Test NOT-S (uuringud alates 3 ea)

NOT-S testi kasutatakse kui patsiendil on kõnelemis-, mälumis- või neelamisraskused
Anamneesi osa on üles ehitatud struktureeritud intervjuuna. Eksamineerija esitab küsimuse, selgitab ja küsib vajadusel lisaküsimusi, interpreteerib vastust ning täidab vastava vormi.

NOT-S intervjuu koosneb 6 osast: sensoorsed funktsioonid, hingamine, harjumused, mälumine ja neelamine, süljevoolus, suukuivus (I-VI).

NOT-S uuring koosneb 6 osast: nägu puhkehetkedel, ninahingamine, näoilmed, mälumislihaste ja lõua funktsioonid, oraal-motoorsed funktsioonid ja kõne (1-6).

Uuringul kasutatakse illustreerivat materjali.

Uuringu läbiviija Logopeed Hambaarst Arst Füsioterapeut Muu _____

Uuringu teostamise | | | | | | | |
kuupäev p p k k a a a a

Sünnikuupäev

| | | | | | | |
p p k k a a a a

♂ ♀

Nimi/IK _____

Põhidiagnoos (täpsusta vaid **üks**) _____

Dignoosi kood (RHK): _____

Keha asend uuringu ajal

istumas
 pikali

Pea asend istumise ajal

normaalne (püstiselt ja otse)
 muu

Vastab teiste inimeste abil

Uuringu kood

NOT-S kogusumma võib varieeruda 0 – 12

X = jah

0 = ei

– = ei mõõdetud

Kui üks või mitu X vastust ühes sektsioonis, tehakse kastikesse punktisumma 1.

NOT-S

Kogusumma

NOT-S intervjuu

P
U
N
K
T
I
D

I	Sensoorsed funktsioonid		
	A. Kas hammaste pesemine kutsub esile kurgurefleksi? Kas seda juhtub peaaegu iga kord?	☐	
Kirjeldus:	<i>Ilmne nõrkus nt peapööritus, oksendamine või eitamine (vähenenud tundlikkus).</i>		
	B. Kas panete suhu liiga palju toitu, nii et selle mälumine muutub raskeks? Kas seda juhtub iga päev?	☐	
Kirjeldus:	<i>Ei tunneta millal suu on täis (vähenenud tundlikkus).</i>	☐	
II	Hingamine		
	A. Kas kasutate mingit hingamise abivahendit?	☐	
Kirjeldus:	<i>CPAP, respiraator, hapnik vm.</i>		
	B. Kas norskate magamise ajal? Kas seda juhtub peaaegu igal öösel?	☐	
Kirjeldus:	<i>Norskamine või apnoe. Astma või allergia sümptomeid ei arvestata.</i>	☐	
III	Harjumused		
	A. Kas närivate küüsi või imete oma sõrmi või midagi muud iga päev?	☐	
Kirjeldus:	<i>Luti või näppude imemine alla viie-aastaselt ei ole arvestatav.</i>		
	B. Kas imete või hammustate oma huuli, keelt või põski iga päev?	☐	
	C. Kas hammustate hambad kõvasti kokku või krigistate päeval hambaid?	☐	☐
IV	Mälumine ja neelamine		
	A. Ei söö suu kaudu (nasogastraalsond, gastrostoom vm) <i>Jätke vahele küsimused B-E.</i>	☐	
Kirjeldus:	<i>Allergiad ja spetsiaalsed dieedid (taimetoitlus, gluteeni või piimavaba) välja arvatud</i>	☐	
	C. Kas põhiroa söömine võtab aega 30 minutit või isegi rohkem?	☐	
	D. Kas neelate suuri tükke ilma mälumata?	☐	
	E. Kas köhite tihti neelamise ajal?	☐	
Kirjeldus:	<i>Seda juhtub peaaegu igal söögikorral.</i>	☐	
V	Süljevoolus		
	A. Kas suunurkadesse või lõuale koguneb peaaegu iga päev sülge?	☐	
Kirjeldus:	<i>On vaja suud pühkida. Seda ei juhtu une ajal.</i>	☐	
VI	Suukuivus		
	A. Kas peate küpsise söömiseks jooma vett?	☐	
	B. Kas kannatate suu limaskestade või keele valulikkuse käes?	☐	
Kirjeldus:	<i>Korduv valuaisting või kõrvetustunne vähemalt korra nädalas. Välja arvatud hambavalu, rakud või villid suus.</i>	☐	
Nimi/IK:	NOT-S intervjuu	Kogusumma	☐

NOT-S uuring

P
U
N
K
T
I
D

1	Nägu puhkeolekus	Vaadake 1 minut pilti. Alustage nüüd.	
	<i>Pilt 1</i>	<i>Pildi vaatlus ühe minuti jooksul. Hinda A-D.</i>	
	A. Asümmeetria		☐
	<i>Kirjeldus:</i>	<i>Pidage silmas nii luustikku kui lihaskonda.</i>	
	B. Kõrvalekalded huulte asendis		☐
	<i>Kirjeldus:</i>	<i>Kas suu avanemine või muud kõrvalekalded rohkem kui 2/3 ajast.</i>	
	C. Kõrvalekalded keele asendis		☐
	<i>Kirjeldus:</i>	<i>Keeletipp ilmub hammaste vahele rohkem kui 2/3 ajast.</i>	
	D. Mittetahtelised liigutused		☐
	<i>Kirjeldus:</i>	<i>Näolihaste korduvad mittetahtlikud liigutused.</i>	☐
2	Ninahingamine		
	<i>Pilt 2</i>	A. Sulgege oma suu, tehke läbi nina 5 sügavat sissehingamist (nuusutage)	
	<i>Kriteeriumid:</i>	<i>Ei suuda 5 korda nina kaudu sisse hingata.</i>	
		<i>Kui patsient ei suuda huuli sulgeda, siis aidata manuaalselt uurija või patsiendi enda poolt.</i>	
		<i>Mitte hinnata, kui patsiendil on nohu.</i>	☐
3	Näoilme		
	<i>Pilt 3</i>	A. Sulgege silmad kõvasti	☐
	<i>Kriteerium:</i>	<i>Näolihased ei aktiveeru sümmeetriliselt.</i>	
	<i>Pilt 4</i>	B. Näidake oma hambaid	☐
	<i>Kriteerium:</i>	<i>Huule- ja näolihased ei ole sümmeetriliselt aktiveerunud nii, et hambad oleksid kergelt nähtavad.</i>	
	<i>Pilt 5</i>	C. Proovige vilistada (puhuda)	☐
	<i>Kriteerium:</i>	<i>Ei suuda sümmeetriliselt mossitada.</i>	☐
4	Mälumislihased ja lõua funktsioonid		
	<i>Pilt 6</i>	A. Hammustage tagumised hambad kõvasti kokku	☐
	<i>Kriteerium:</i>	<i>Ei ole märgata m masseteri (mõlemapoolset) aktiivsust hoides 2 sõrmega lõuga.</i>	
	<i>Pilt 7</i>	B. Avage suu nii laialt kui saate	☐
	<i>Kriteerium:</i>	<i>Ei saa avada oma suud patsiendi enda vasaku käe keskmise ja nimetissõrme laiuselt.</i>	
		<i>Kui esihambad puuduvad, tuleb avada suu kolme sõrme laiuselt (keskmise, nimetissõrm ja sõrmuse sõrm).</i>	☐
5	Oraalmotoorika funktsioon		
	<i>Pilt 8</i>	A. Sirutage keel võimalikult kaugele suust välja	☐
	<i>Kriteerium:</i>	<i>Keeletipp ei ulatu üle huule ääre.</i>	
	<i>Pilt 9</i>	B. Limsige oma huuli	☐
	<i>Kriteerium:</i>	<i>Ei saa keeletipuga huuli märjaks teha ega ulatu suunurkadeni.</i>	
	<i>Pilt 10</i>	C. Puhuge põsed punni ja hoidke vähemalt 3 sek	☐
	<i>Kriteerium:</i>	<i>Põsed ei ole punnis ilma õhulekketa või hääleta.</i>	
	<i>Pilt 11</i>	D. Avage laialt suu ning öelge ah-ah-ah /a/!	☐
	<i>Kriteerium:</i>	<i>Pole märgata kurgunibu ega pehme suulae tõusu.</i>	☐
6	Kõne	A. Ei räägi. Jätke B ja C vahele	☐
	<i>Pilt 12</i>	B. Lugege valjult kümneni	☐
	<i>Kriteerium:</i>	<i>Kõne on ebaselge, kaasneb ühe või mitme hääliku vaeghääldus või ebaõige nasaalsus.</i>	
		<i>Alla 5 a laste puhul ärge arvestage R ja S hääliku vaeghääldust.</i>	
	<i>Pilt 13</i>	C. Öelge pataka, pataka, pataka	☐
	<i>Kriteerium:</i>	<i>Ärge mõõtke alla 5 aastaste laste puhul.</i>	☐
Nimi/IK:		NOT-S uuring	Kogusumma ☐